

Bitva na Baldově

Neukirchen beim heiligen Blut

TXT.III.2 *K vyobrazení Domažlických husitů*

Husité na hranicích

Pro husity bojující pod prapory s kalichem, někdy i s labutí byli Domažlice nejzápadnější baštou v Čechách. Po celou dobu husitských válek bojovali s bavorskými a hornosázskými pány. Poprvé vpadli do Bavor už v roce 1418, aby pomstili zabití Mistra Jeronýma Prácheho v Kostelní Janem z Neunburgu. Se svými vozy vyráželi za hranice také loupit zásoby, kterých se jim v Čechách postižených neúrodou a křivými výpravami nedostávalo. Tečku za válečnými časy udělalo postupné smíření domažlických husitů a katolíků a potvrzení výsad městu Domažlice císařem Zikmundem v roce 1437.

TXT.III.3 *K Loučimské madoně a Drachenstichu*

Husitská madona i drak

Madonu z Loučimi a furtšského draka spojují husité. Podle legendy to byl opilý husitský hejtman Ctibor Krčma, kdo zatal svůj meč do hlavy ukřtý dřevěné madony z Loučimi, až z ní vytryskla svatá krev a zrodilo se poutní místo Neukirchen beim Heiligen Blut. Při jiné slavnosti, Drachenstichu, pichání draka ve Furth im Waldu, jsou husité součástí průvodu. Na přiléhavěji pokřtkují své husácké a občas některou z žen popadnou a naloží na vůz. Proč právě on? Jedna z teorií říká, že drak, kterého během slavnosti skoli odvázný rytíř, má připomínat hrobu, jakou pro Bavorsy kdysi byli právě husité.

TXT.III.4 *Ke Klobouku*

Bez klobouku...

V roce 2018 daroval kardinál Duka tento klobouk městu Domažlice. Stejný kardinálský klobouk se stal symbolem slavné bitvy na Baldově u Domažlic, 14. srpna 1431. Spolu s celým jasně červeným rouchem jej husité získali jako cennou kořist. Na místě bitvy zůstal po muži, který čtvrtou křížovou výpravu proti husitům nejvíce podporoval - kardinálu Giuliano Cesarinim. Když pochopil, že vojensky husity nelze zlomit, zasloužil se o přijetí jejich delegace na koncilu v Basileji. Husité tak dostali možnost hájit svůj program Chytí artiklů pražských nikolí slou svých zbraní, ale svých slov.

TXT.III.5 *bitva na Baldově*

Triumf rychlosti, ne zpěvu

Vzpomínáte, jak jste se užili o poslední křížové výpravě do Čech, kterou u Domažlic ukončil zpěv husitských chorů? Měli do křesťanských řad vnést takový zmatek a strach, že se jejich vojsko rozpadlo bez boje a kardinál Cesarini v nastalém zmatku ztratil svůj jasně červený klobouk. Obrázek popisovaný historiky je trochu složitější, ale nic nemění na významu bitvy u Domažlic.

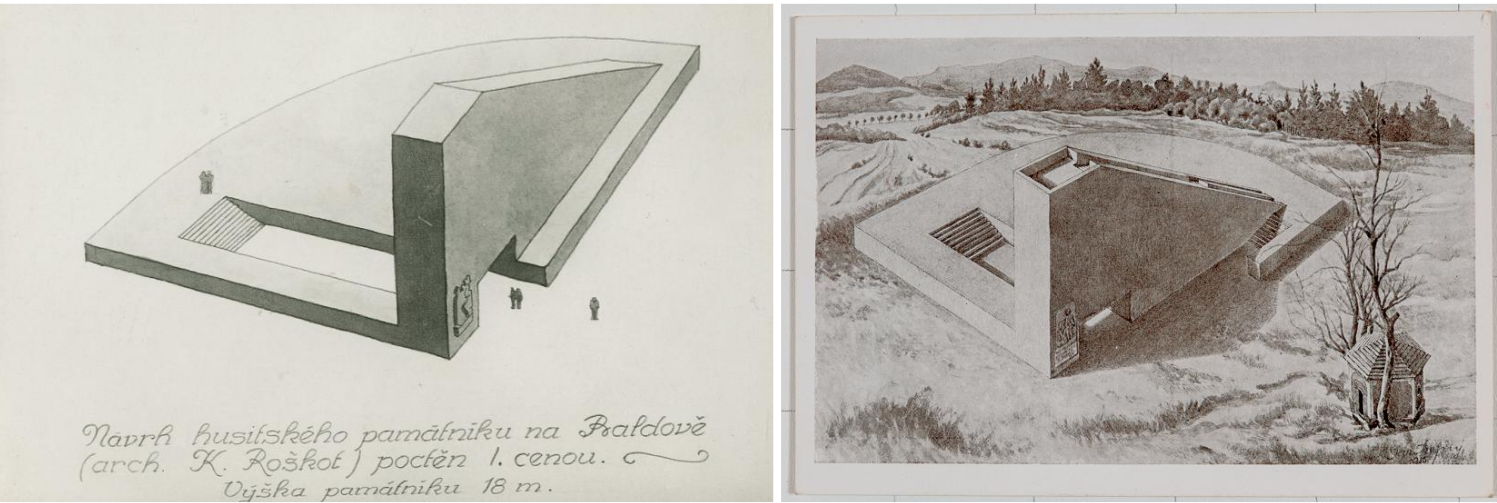
Italský kardinál Giuliano Cesarini pomohl čtvrtou křížovou výpravu proti husitům uspořádat. Spolu s Fridrichem I., Braniborským pak sám stanul v jejím čele. Fridrich měl více zkušeností jako voják a politik a nebyl zdaleka tak optimistický jako Cesarini. Mezi oběma hlavními veliteli to šlo. Stáli v čele ohromné armády snad 130 tisíc křesťáků, kteří v červenci 1431 vtrhli do Čech. Když zjistili, že se u Berauna shromažďují husité, začali ústupovat k Domažlicím, které se měly stát opěrným bodem křesťanských vojsk u hranic. Dobývání města pomoci tří bombardovacích děl probíhalo záměrně, ale Domažlickým se podarilo včas husitům doručit žádost o pomoc.

Husitské vojsko pod velením Práckapa Holého dokázalo za pouhé tři dny ujít 110 km od Berauna až k Domažlicím. Tak rychlý přesun křesťáky zaskočil. Když Fridrichovo bavorské vojsko zaslechlo bubny, snažilo se spojit s Cesariního Sasí. Ti však náhlý pohyb Fridrichovy armády pochopili jako ústup. Zavládla všeobecná panika a křesťáci začali prchat směrem k hranici pronásledováni husity. Takto neslavně skončil poslední pokus katolické Evropy o vojenskou porážku husitů.

Drachenstich

Pomník bitvy na Baldově

TXT.III.6 *pomník na Baldově + zmínka Klobouk u Koula*

Napoleón a skromnější

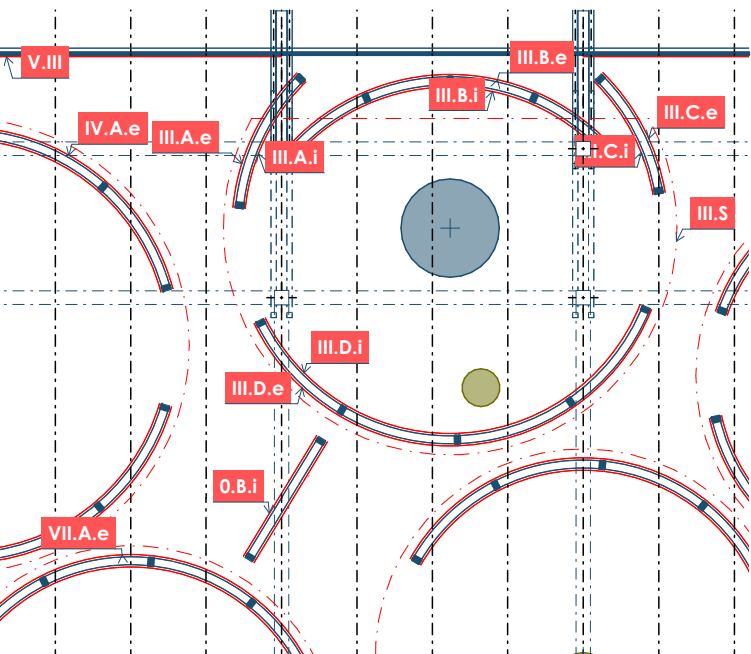
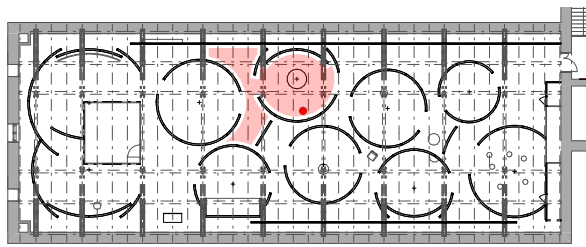
Kulafný si zaslouží oslavu a v případě slavných událostí i památník. Pěťsté výročí bitvy u Domažlic v roce 1931 k tomu nabízelo skvělou příležitost. Ovšem doba ani přírodní živly záměru vybudovat trvalou připomínku této události nepřály. Vrch Baldov se ale památníku nakonec dočkal. Bylo to na třetí pokus, 584 let poté, co zbraně husitů 16. srpna 1431 utichly.

V 19. století, kdy zájem o husitství probudili historici, spisovatelé i politici, dostal na Chodsku přednost Jan Sladký. Kožina a jeho pamník na Hrádku vybudovaný v roce 1895. Zanedlouho přišla 1. světová válka a po ní téměř v každé obci nově pomníky jejím obětem. Až v roce 1927 vznikl záměr vybudovat opravdu velkolepý pomník bitvy, který měl být největším v Československu. Betonový monument od architekta Kamila Roška to měl stát milion korun a dosahovat výšky 18 metrů.

Záměr překazila hospodářská krize. Během slavnosti k 500. výročí bitvy v srpnu 1931 tak byl pouze položen základní kámen. Ohromný děs navíc pečlivě připravenou slavnost pokazil, zúčastnilo se jí minimum návštěvníků. Po 2. světové válce se zase ukázalo, že Baldov je příliš blízko německé hranice a není žádoucí z něj dělat poutní místo.

Až v roce 2009 byla na popud Miloše Novotného ustavena „Společnost pro památník bitvy u Domažlic.“ Původní záměr 25 metrově rozlehledný ve tvaru kalicha nahradil skromnější 6 metrů vysoký kamenný kalich postavený na původním základním kameni. Na odhalení památníku zhotoveného sochařem Václavem Fialou se přes tropická vedra přišly 14. srpna 2015 podívat tisíce lidí. Návštěvníci viděli i to, jak téměř 90 let po vzniku první myšlenky byla do kalichu vsazena schránka se vzkazem budoucím generacím.

Loučimská madona

LEGENDA

- X.B.i** OZNAČENÍ PANELU
- F.II** OZNAČENÍ FENOMÉNU
- POHLEDOVÉ NEEXPONOVANÁ ČÁST PANELU
- ČÁST PANELU SKRYTÁ ZA PŘEDSTUPUJÍCÍM PANELEM
- ČÁST PANELU URČENÁ PRO JINÉ AUTORSKÉ DÍLO
- ČÁST CÍŽHO PANELU URČENÁ PRO TOTO AUTORSKÉ DÍLO
- HLAVNÍ TEXT - ROZHOVOR
- POPISEK REÁLII
- ROZSAH AD V EXPOZICI
- FENOMÉN PRÍSLUŠNÉHO AD

KRUH III. HUSITSTVÍ - Boj s drakem

HLAVNÍ SDĚLENÍ

Husitství, ke kterému se přiklášlo město **Domažlice**, znamenalo pro tradičně katolické Bavorsko hrozbu, kterou si v nedalekém Furth im Waldu místní obyvatelé dodnes připomínají při městských slavnostech jako **soubor s drakem**, ale i popud k **prohloubení katolické zbožnosti**, například v podobě poutí.

DÍLČÍ SDĚLENÍ

- Domažlice byly jednou z opor husitství v jihozápadních Čechách a po jejich obléhání křesťanskými vojsky se jejich okolí (**Baldov**) stalo v srpnu 1431 místem památné porážky poslední, 4. křížové výpravy.
- Kromě bojů v Čechách (například obléhání nedaleké Plzně v roce 1433), **husité z Domažlic vyráželi i za hranice** - v zří 1433 u Hiltersriedu oddal pod velením hejtmána Jana Řítky z Domažlic během loupežné výpravy porážil (dříve) okradení Bavoři vedení Hynkem Pluhem z Rožbítka
- I tyto dávné boje připomíná **Drachenstich** - skolení draka, jedinečné městské slavnosti ve Furth im Waldu připomínané už déle než 400 let, v němž husité hrají důležitou roli.
- Symbolem katolických poutí s kafny v husitských dobách je poutní místo **Neukirchen beim heiligen Blut**, k jehož **Loučimské madoně**, opředené pověstí, po staletí vedou kroky poutníků z Bavorska i Chodska.

TÉMA

- Domažlice jako místo náboženské války
- Neukirchen (kde je dodnes madona z Loučimi) jako místo zbožnosti
- Furth a pichání jako bavorská odpověď na husitství

FENOMÉN

- Loučimská madona
- Kardinálský klobouk (v pozadí scény)

SCÉNA - husité vs. křesťáci, bitva na Baldově, Neukirchen (Loučimská madona)

KROV - pamník bitvy na Baldově

STŘED - Drachenstich

ROZHOVOR

Ctibor Krčma, rychtář z Olava (obrácený husita, který se účastnil bitvy na Baldově a zasloužil se o pověst o Loučimské madoně) si o poutí povídá s věřící z Bavorska a vysvětluje, že to, za co bojoval Hus, byla dobrá věc, ale válka všechno, i dobré myšlenky a to dobře v člověku, ničí, takže je lepší se potkávat v míru při pouti k „husitské“ madoně nebo při pichání draka ve Furthu.

TXT.III.1 Rozhovor

Ktož já boží bojovník?

Poutnice z Bavorska: Vy ale máte odvahu! Po tom všem, co jste s husity napáchal a jak jste Panně Marii Loučimské ublížil, si přijdete na pout, Rychtář z Olava: Vím, že jsem Panenku Marii neměl sekat, ale odpustila mi. Napravil jsem se, a proto jsem tady. Ale na tom, co chci husité, nic tak špatného nebylo. Poutnice z Bavorska: Náš pan farář říká něco jiného. A já mu věřím. Zůstaia po vás jen spoušť, oloupení a mrtví. Prý Boží bojovníci. Rychtář z Olava: Já už teď vím, že dobrou myšlenku nelze nikomu vnúit náším. A jak jednou začne válka, změní lidi k horšímu. Je dobře, že je to za námi a můžeme tu spolu mluvit a modlit se.

	Evropská unie Evropský fond pro regionální rozvoj Evropský fond pro regionální rozvoj		ZIEL ETZ CIL EÚS Freistaat Bayern – Tschechische Republik Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2014 – 2020 (INTERREG V)		
Veřejná zakázka je spolufinancována Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj prostřednictvím programu přeshraniční spolupráce Česká republika - Svobodný stát Bavorsko, CIL EÚS 2014-2020, projekt: Muzeum společného dědictví regionu Domažlice - Furth im Wald, registrační číslo projektu: 271. Veřejná zakázka je dále spolufinancována státním rozpočtem ČR.					
Expozice v Kulturním centru Pivovar					
INVESTOR: Město Domažlice národní Město 1, 344 20 Domažlice		MÍSTO: Kulturní centrum - Pivovar Domažlice 498/11, k.ú. Domažlice [630853]			
PROJEKTANT: Sladký & Partners s.r.o., projektový atelier Nad Šankou 60, 160 00, Praha 6		AUTOR: Ing. arch. Ondřej Bláha Ing. arch. Petr Sladký Ing. arch. Vojtěch Bě			
PROJEKT: D. AUTORSKÉ ČINNOSTI A DÍLA		STUPNĚ: DZS 06 2020			
VÝKRES: KRUH III. HUSITSTVÍ		MĚRITKO: 1:20			
VÝKRES: D.03		C. VÝKRESU: C. PANE:			

TENTO VÝKRES JE DÍLE AUTORSKÉHO ZÁKONA MAJETKEM PRACOVATELE DOKUMENTACE, JEHO KOPÍROVÁNÍ A ROZŠÍŘOVÁNÍ JE MOŽNÉ POUŽÍTE SE SOUHLASEM AUTORA PROJEKTU.